

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Ministra Pražaka najnovejša jezikovna naredba,

katera se nam je dvakrat telegrafično naznanjala, katero smo vsi željno pričakovali, dospela je ravno kar uže do raznih sodnij. Ta ukaz obsega skoro štiri polne pole, a večina vsebine in zadržaja je le nekak „Motivenbericht“. Ker nam nij bilo možno dobiti istega, priobčujemo iz prijazne roke došli nam konec te naredbe, kateri bode za danes zadostoval, ker v njem je povedano, v koliko in v čem so se naše težnje jemale v ozir.

Ta konec slove nespremenjen v nemškem jeziku tako-le:

„Nro. 3208 praes.

Ich beschränke mich vorläufig auf folgende Verfügung: Für den Gebrauch der slovenischen Sprache bei Gericht sind im Herzogthume Krain, in dem Gerichtshofsprengel Cilli des Herzogthums Steiermark, dann in den slovenischen und sprachlich gemischten Gerichtsbezirken des Herzogthums Kärnten die Bestimmungen der Justiz-Ministerial-Erlasse vom 15. März 1862 Z. 865 praes.; vom 20. Oktober 1866 Z. 1861 praes. und vom 5. September 1867 Z. 8636/9396 massgebend und haben sich alle Gerichte in Zukunft genau nach diesen Bestimmungen zu benehmen.

Insbesondere muss ich fordern, dass die Bestimmung des Absatzes 4 des zuerst erwähnten Erlasses vom Jahre 1862, welche allgemein anordnet, dass Eingaben, die in der slovenischen Sprache überreicht werden, anzunehmen sind, sowie die ergänzende Bestimmung des nachgefolgten Erlasses vom Jahre 1866, welche zu diesen Eingaben alle in Civil- und Strafsachen vorkommenden Eingaben und namentlich die Rechtsklagen zählt, strenge befolgt, und dass diese Befolgung nicht weiter auf den Fall ein-

geschränkt werde, dass die überreichende Person des Deutschen nicht mächtig ist.“

In Folge Auftrages des hohen Ministeriums werden von dieser Justiz-Minist.-Verordnung das Oberlandesgericht, sämmtliche Gerichte in Krain und im Sprengel des Cillier-Gerichtshofes, ferner die Gerichte in Kärnten mit gemischter Bevölkerung zur Darnachachtung in Kenntniss gesetzt.

Graz am 24. April 1882.

Der k. k. Oberlandesgerichts-Präsident:

Waser m. p.

To je tedaj naredba, katera nam da zopet malo sape in s katero smemo za sedaj biti zadovoljni. Ravno ko to pišemo, doide nam dopis iz Gradca, ki nam o tej zadevi tako le piše:

V obširnem uvodu se dokazuje, da se je uže z ministerskimi naredbami od leta 1861 in 1866 priznala slovenskemu jeziku pravica rabe pri sodnijah; sedaj je slovenski jezik še bolj razvit, tedaj nij nikakešne ovire upeljati ga in rabiti v civilnem in kazenskem postopanju. Tudi je mej tem §. 19. stopil v življenje, kateri nij samo teoretična fraza, ampak ki vsakemu narodu zagotavlja popolno enakopravnost jezika v javnem življenju in pri uradih. Sodniki sploh nijmajo soditi o jezikovnih vprašanjih in če katero vlogo, sklicevaje se na to, da nij pisana v „gerichtsbliche Sprache“ vračajo ter je nečejo rešiti, meritorično ravnajo protipostavno. Določba zastran jezika spada v administrativno področje in z ozirom na postavo o „Regierungs- und Vollzugsgewalt“ ima le ministerstvo odločevati, kateri jezik je „landes- und gerichtsüblich“. Minister tedaj ukazuje, da nijso samo vsi dosedanji ukazi veljavni, temveč, da morajo sodnije v civilnih in kazenskih zadevah sprejemati vse v slovenskem jeziku pisane vloge in prošnje in

to tudi od tacihi strank, katere so zmožne nemškega jezika.

Dolga bila je borba, a naposled smo vsaj nekoliko tega dosegli, kar nam po naravi in po postavi gre. To je napredek, katerega moramo radostno nazdraviti in katerega so kolikor toliko proizročile tudi prošnje, od toliko občin državnemu zboru poslane.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. aprila.

Zdaj ko nam je znan izid glasovanje delegacij o dovoljenji pacifikacijskega kredita, znamenito je čuti, kako govori „Glas Črnogorca“ o dovoljenji tega kredita. Ta list pravi: „Resnica je, da je vstaja po večjem udušena; vender slednje iskricke še nijso ugasnile. Dobro urejena država, kakor je osobito Avstro-Ogrska, vender ne more na noben način dopustiti, da bi so civilizatorični nje mandat na tak način zadrževal in motil, in zopetni od obojestranske vlade zahtevani kredit je celo v naznačeni visokosti le preopravičen.“

Jezikovne razmere v Avstriji so res čudovite! Iz Moravske se poroča, da se je žandarmeriji zaukazalo, da tudi z onimi českimi občinami Moravske, kjer nihče nemščine ne ume, ne sme drugače občeati kot v nemščini. The rest is silence.

„Pol. Corr.“ poroča z Jugo, da se je več vstavev v Bjeliči (Zagorje) vrnilo domov prostovoljno in so izročili orožje oblastnjam. V okraji Gačka so skoro vse večje trume razdeljene v male, broječe po štiri, šest ali deset mož, ki skušajo se preživiti z ropanjem, pri katerem pa često nalete na trden odpor prebivalstva, kakor se je jednak slučaj ravno v Ravnu dogodil. V okraji Konjice, kakor tudi v okrajih na Drini in v okraji Foče vrnilo se je prebivalstvo v zapuščene kraje in pridno dela, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Uradi pa se jim nasproti obnašajo, kakor bi nič ne vedeli, drugače pač onim nasproti, o katerih je getovo, da so proizročevali vstaje. Mnogo vstavev udeleževalo se je vstaje le prisiljenih v to.

LISTEK.

Aleksander Sergejevič Puškin in njegove poezije.

(Predavanje g. Ivana Hribarja.)

(Dalje.)

Kmalu za „Bahčisarajskim vodomatom“ izdal je Puškin veličastno krasno pesen „bratja razbojnik“, katera je na Ruskem postala najpopolnejši umotvor Puškinovega genija. Po velikih gozdih ob Donu in Donci, ob Dajepu in Volgi ugnezidile so se bile cele čete razbojnikov, sestavljene iz krviželjnih ljudi, katerim je zamrlo vsako boljše čutstvo, ki nijso poznali ni vesti ni Boga ni carja ni njegove redarstvene oblasti. Te čete napadale so popotnike, jih ropale ter jednako krvoločnim hijenam morile in dolgo časa se nij moglo posrečiti državnej avtoriteti, da bi jih bila ukrotila. Zato je pred njimi zavladal strah po vsej srednji in južnej Rusiji. Vsed tega je razumljivo, da je vsakdo z največjo duhtivostjo čital pesen, popisoval epizode iz življenja raz-

bojnikov in sicer tako, da nij poetičnim načinom zakrival ničesar ostudnega in ciničnega, kar se v življenju tega izmečka človeštvenega nahaja.

Obseg pesni je kratko tale: Na bregu mogočne Volge zbral se je tabor razbojnikov, ki so okolo plapolajočih ognjev sedeč, razveseljevali se z divjim petjem in krepčali z rujnim vinom. Mnogo jih je uže pospalo; a onim, ki so še bedeli, pripovedoval je novi prišlec dogodbe svojega življenja; kako je s svojim bratom postal razbojnik, kako bil z njim ujet in skupno uklenjen, kako mu je brat v ječi hudo obolet ter mu v vročinski fantaziji očital vse gorje, ki ga je ubogim in nedolžnim žrtvam z njim vred storil, kako je brat ozdravel, z njim vred ušel in v okovih preplaval široko reko, kako je pa potem v gozdu vsled nasledkov prve bolezni in trpljenja pri pobegu umrl. In končujoč svoje pripovedovanje pristavlja, da mu je srce sicer okamenelo in umrla žalost, a od onega trenutka, ko mu je brat v ječi očital moritev ubozih starcev in nedolžnih devic, njegov nož nikdar več nij videl krvi tacihi ubogih žrtev. In solze — pač solze kesanja — pomočijo mu divje preperelo lice; tovariši njegovi pa ga zavoljo njih zasmehujejo s tem, da pripoveduje vsak

svojo divno povest in da vest svojo utapljaajo na novo v rujnem vinu.

Ne čutim se sposobnega, da bi poskušal Puškina le približno zvesto preložiti, kajti ako bi yam naposled podal uže njegove misli, izgubil bi preklad mnogo vrednosti s tem, ker bi mi nikakor ne bilo mogoče podati vam zvesto sliko prekrasnega, gladkotekečega Puškinovega jezika. Naj sledi torej v originalu Puškinov popis grozne razbojniške družine.

„Опасность кровь, развратъ, обманъ и
Суть эти страшнаго семейства;
Тотъ ихъ, кто съ каменной душой и
Промель все стѣпени злодѣйства;
Кто режетъ хладною рукой
Вдовцу съ бѣдною сиротой,
Кому смѣшно дѣтей стѣнае,
Кто не прощаетъ, не щадитъ,
Кого убійство веселитъ,
Какъ юному любви свиданье.
In razbojnik pripoveduje:
„За деревомъ сидимъ и ждемъ:
Идетъ-ли поздною дорогой
Богатый жидъ или дочь убогой
Все наше. Все себя беремъ.“ —

Vnanje države.

Poročila iz **Egipta** glase se vedno bolj vznemirljivo. „Voss. Ztg“ potrjuje vest, da Turčija resno namerava zasesti Egipt. Če stori Turčija ta korak, gotovo ne bode dolgo izostal veto Evrope.

Nemški državni zbor odprl je državni tajnik pl. Böticher z govorom, kateri pa nij nikake posebne zanimljivosti, malo se more delati o njem opazk. Karakteristično in za to interesantno je mesto, kjer se govori o monopolu tabaka in o obžalovanju cesarjevem, če bi se ta predloga ne sprejela. Kakor se razvida, zamudil nij kancelar, državnemu zboru nasproti vplesti v to vprašanje tudi cesarjevo osebo.

Dopisi.

Iz Kranja 28. aprila. [Izv. dop.] Mislili bode, da Kranja nij več na svetu, da se je podrl, ali kaj tacega, ker se ne čuje ničesar o njem, a temu nij tako. Sicer se je res posul lansko spomlad breg ob „Kokri“, a nij bilo to stran, ampak onstran „Kokre“, tako, da je „Kranj“ še vedno mirno obtičal tam, kjer še počiva mirno. Da pač mirno, kajti možje opravljajo svoj posel in ženske pa tudi, da slednje svojo nalogo vestno izpolnjujejo, mi pač nij treba zagotavljati in glejte, tako vse mirno teče, ničesar se ne prehitva. Le ura na zvoniku je večidel naprej, znabiti je to mal opomin „Kranjcem“, da je po družem svetu morebiti vendar uže „več“ na času, nego v Kranji. Iz tega mirnega teka jih ne spravi ničesar.

Če se sliši beseda „volitev“, misli si človek večidel „letanje, agitovanje“ in take utrudljive reči, — a tu v Kranji tega ne, kaj bi se pa človek spehal, to je nevarno, človek lahko zbolí in — umrje!

Da bi se za časa volitev kaj tacega zabranilo, slišal je k sreči „Kranjec“ besedo „Kompromiss“, takoj je šel gledat v „slovar“, kaj to pomenja in ko je slišal, si misli: „to hočemo tudi pri nas storiti, to je gotovo kaj novega“. Šel je tedaj k nasprotni stranki in dejal je: „veš kaj, sicer je nas Slovencev mnogo mnogo več v Kranji, ko vas, pa da bomo imeli mir, hočemo narediti prav po „Kranjsko“, mi polovico, vi polovico — mestnih odbornikov“. Kdo bi se pač ustavljal takej pametnej ideji, posebno če se pričakuje dobička in če se spoštuje navade pradedov. In glej v Kranji historična „polovica“ postala je resnica, tako se voli uže nekaj let sem v mestni odbor prav po „Kranjski“. Tudi letos in sicer 27. t. m. bile so volitve v mestni odbor. Ostali so skoro vsi stari odborniki, razen onih, kar jih je pomrlo, to je lepo, saj imajo uže prakso, in na zadnje bo v „Kranji“ tako, kot je bilo v „slavnem Rimu“, da so bili „višji uradi“ v rokah samo nekaterih „odličnih“ rodbin.

A nasprotna stranka mora biti jako v zadregi za kandidate, kajti oblekla je nekatere jako obupne ljudi v „belo togo“ in s tem mnogo volilcev spravila v zadrego, kajti hoče li poštenjak „falirane“

ljudi voliti v mestni odbor, kjer naj bi sedeli sami poštenjaki!? To so nasledki „kompromisu“.

Omeniti hočem še nekaj. Ko so se zadnjič predstavljali „županje“ novemu „okrajnemu glavarju“, zahtevali so vsi „slovenske dopise“, na vprašanje, kako naj jim dopisuje, razen „stražiškega“, ki hoče imeti posebno potico, namreč v „nemščini“. Dejal bi človek, da je „nemški župan“ Bog vedi kako večš nemščine, in da so si ga Stražiščanje naročili direktno iz „Berolina“, a temu nij tako, kajti „ljubi župan“ je „gorenjski kmet“, ki je videl znabiti par razredov od znotraj in ki govori in piše nemščino za „zavdati“. Poskušnja bila je tiskana v „Sl. N.“ in svest sem si, da so dobili vsi čestiti bralci krča, kljub temu pa pošljemo še kaj poskušnje.

Iz Notranjskega 27. aprila. [Izvir. dopis.] G. dopisnik včerajšnjega „Naroda“ iz Trsta oglašil se je kot „pričetnik“, da izrazi svoje mnenje o predlogu, katerega je stavil g. D. iz Notranjskega zaradi narodne slovesnosti, ki naj bi se vršila v prid „Narodnemu domu“ mej Ljubljano in Trstom. Jaz moram odkrito povedati, da s predlogom g. dopisnika iz Trsta se nikakor ne morem strinjati, ker sem čisto družih nazorov. Pa tudi g. D. — u se nij niti sanjalo, da bode prvi, koji se bode o tej stvari oglašil ter svoje mnenje o tem izražati pričel, nasvetoval, naj bi se ta veselica (slovesnost) vršila v Trstu. Vsaj on pozivlje narodna društva in rodoljube iz Notranjske, da naj skupno ukrenejo, kje naj bi se slovesnost vršila. Torej to je pač jasno ko beli dan in vsacemu, količkaj mislečemu popolnem razumljivo, da je g. D. sprožil misel za osnovanje slovesnosti v prid „Narodnega doma“ na Notranjskem, kar je tudi prav in pametno, ne pa v Trstu. Kje in kedaj bode stal „Narodni dom“, ako se misli, da je dovolj, da se napravi za celo Notranjsko, Trst in okolico kakor tudi Istro in celó vse Primorje jedna sama slovesnost v korist temu? Naposled naj bi se pa še čisti dohodek delil. To mora tudi vsak pripoznati, da nij vse jedno, ako se napravi za Notranjce veselica na Notranjskem, ali pa v Trstu.

Slovesnosti, katera se bode napravila tu na Notranjskem, bi se udeležilo na tisoče naroda, v Trstu bi se pa morda le kscih sto Notranjcev. Pa tudi tega g. D. ne misli, da bi se ta narodna veselica priredila le v ta namen, da bi se za „Narodni dom“ toliko potrebnega denarja nabralo, on ima poleg tega dobrega namena še druge nič manj važne; namreč gledé naprav domačih podpornih društev, posojilnic i. t. d. Tudi dobro zna, in to iz izkušnje, da pri enakih shodih ali taborih naš priprost narod mnogo čuje, kar mu je v korist in pouk; pa tudi narodna zavest se pri tacihih prilikah čedalje bolj razširja in nekak narodni ponos poganja v srcih korenine.

Torej ako hočemo, da bode iz te moke, katero je g. D. pričel mleti in katero je treba še pre-sejati, dobra in velika pogača, pečijo moramo le tu

na Notranjskem, ne pa drugej. To pa tudi dobro vem, naj si bode to še tako velika, ne bode dovoljna za vse Notranjce; kajti če uže drugi ne, vipavski korenjaki priredili bodo kaj jednacega, kakor vselej ter z uspehom, na svojo pest. Tako je treba tudi delati, čim več slovesnostij se bode osnovalo, toliko več koristi bode imel narod sam kakor i „Narodni dom“. Torej delajmo in podpirajmo vse jednake slovesnosti po vsej moči, da jih bode mnogo po vsej mili Sloveniji in to v velik pospeh našega milega naroda.

N. . .

Iz Črnomlja, 26. aprila. [Izv. dopis]. V noči mej 22. in 23. okolo polnoči nastal je ogenj v Dobljčah, vas uro hoda od Črnomlja. Pogorelo je 8 hiš z drugimi gospodarskimi poslopji. Nesreča je velika, kajti nekateri teh revežev — so baš pred 10 leti pogoreli. Zavarovana sta bila samo dva pri „Slaviji“. Povem naj pa, da bi bila gotovo nesreča veliko večja, ako bi ne bilo požarne brambe iz Črnomlja z dvema brizgalnicama in z nad 50 možmi. Celó noč, do 6. ure zjutraj so gasili in branili in le posebnej pridnosti in pogumnosti ognjegascev je zahvaliti, da se je pogasilo. Požarna bramba, črnomlajska, ki je povse narodna, imela je to noč tako rekoč svoj krst, v tako kratkem času so se vender prav dobro izurili in izvrstno skakali. Ponosno smejo ta prvi čin zabeležiti. Čast vsem skupaj!

Domače stvari.

— (Tehnično društvo za Kranjsko) ima v nedeljo 30. t. m. ob štirih popoldne svoj mesečni shod, pri katerem bode predaval g. stavbeni svetnik Potočnik o Humphreyjevih in Abbotovih merjavah na Misisipiji in o teoriji gibanja rek.

— (Srnjak in srna) prišla sta danes dopoldne v ljubljansko predmestje Trnovo, kjer je vojak srno, ki je breja, ujel, srnjak pa je odbežal. Srna se bode izpustila.

— (Za „Narodni dom“) osnoval se je v Gorici poseben pododbor, čegar člani so najzavednejši narodnjaki tega mesta. Ta pododbor pobiral bode po mestu prostovoljne doneske, razen tega pa prirejal tudi po deželi besede in predstave gledališnih iger, katerih čisti dobiček se bode odpošiljal blagajniku „Narodnega doma“. Prva taka predstava bila je — kakor smo uže poročali — v Tolminu; prihodnja pa bode še pred Binkošti v Sežani, tej prijaznej prestolnici marljivih Kraševcev.

— (Koprivniško županstvo) na Krasu odposlalo je peticijo na državni zbor za vpeljavo slovenščine v urade in šole.

— (Goriški deželni odbor) je po poslanci dr. Tonklji vložil v državnem zboru prošnjo, da se na srednjih šolah v Gorici poučuje za Italijane v italijanskem, za Slovence pa v slovenskem jeziku.

 Dalje v prilogi. 

Vsi spisi Puškinovi dele se v epične, lirične in dramatične ter se prištevajo epičnim: roman v verzih „Evgen Onjegin“, epopeje „Ruslan i Ljudmila“, „Kavkazskij plėnnik“, „Bachčisarajskij fontan“, „Bratja razbojniki“, „Cigani“, „Poltava“; dalje povesti v verzih „Grof Nulin“, „Domik v Kolomne“, „Andželo“, „Mėdnij osadnik“, pravljice v verzih: „Oribokė i ribkė“, „O carė Saltanė“, „o mertvoj carevne i semi bogatirah“, baladi „Rusalka“, „Utoplennik“ in konečno povesti v prozi „Pikovaja dama“, „Kapitanskaja dočka“, „Dubrovskij“, „Arap Petra Velikago“, „Egipetskaja noč“ in „Povjesti Bjelkina“. K lirčnim spisom prištevajo se vse drobne pesni, k dramatičnim pa drama „Boris Godunov“ in prizori „Favst“, „Pir vo vreme čumi“, „Mozart i Salieri“, „Skupoj nicar“, „Kamennij gost“ in „Scemi iz ricarskih vremen“.

Tako se razdeljujejo spisi njegovi strogo po pravilih poetike glede neposredne svoje vsebine in glede na obliko. A Puškin je vender pred vsem lirik in sicer lirik isto tako kakor je Byron v vseh svojih pripovedkah, kajti ako odvezamemo pravljice, povesti v prozi, dramo „Boris Godunov“ ter zgodovinsko epopejo „Poltava“, nahajamo vse ostale spise

njegove prepletene z hričnimi izlivi in dogodki iz njegovega življenja. Mnogokrat preneha Puškin v svojem pripovedovanju, kajti prišel je na slučaj, keršen je tudi njemu se uže pripetil in tedaj nam razkrije svoje srce in popiše njegove muke ali radosti. Njegovi spisi — posebno pa pripovedne pesni — so torej pravi in najboljši životopis Puškinov in oni, ki hoče ta životopis prav čitati, treba da razume njegove poezije, da se uglobi v njegovo mišljenje in prav tolmači njegov značaj, kajti

„Wer den Dichter will verstehen,
Muss in Dichters Lande gehen.“

Dejal sem uže prej, da je Puškin iz vse svoje duše sovražil tuje šege in navade, katere je potujčeno plemstvo sprejelo od Francozov, a sovražil isto tako vso pretiranost in smešnost izvirno-ruskega originalnega življenja. Zato nahajamo v njegovih poezijah, posebno pa v „Evgeniu Onjeginu“ brezozirno in ostro satirično bičanje plemstva potujčnega in tradicionalno narodne šege spoštuječega, kajti Puškina je grizlo, da je mej njim premalo pravega izobraženja in tedaj premalo smisla za pametne, preveč pa za bedaste upeljave.

Z isto satiro bičal je razuzdano velikomeško

življenje, katero je sam užival z vso prudkostjo svojega temperamenta v lahkoživem Petrogradu in katero mu je pozneje toliko britkih ur prizadejalo, ko je v zavetji proste narave pomislil nazaj in spoznal strup, ki ga je pila duša njegova na burnih radovankah, kjer je ves sijaj, vsa uglajenost, vsa uljudnost, prijateljstvo, ljubezen le laž in prevara.

In tako se je polotil kes njegovega srca, da mu je odmrlo za najnežnejše čutje, ki srce človeku povzdiguje in blaži, — za čutje ljubezni; in takrat, ko je sklenil življenja zvezo s krasno Natalijo Gončarevno, bilo je srce njegovo „pusto, srečno ne“. Oženil se je, ker se je ravno oženiti namenil.

Vsi njegovi junaki so zavoljo tega tudi mrzli za ljubezen, in srca njihovega ne otaja niti nedolžno strastna protiljubezen najljubeznivejših devic, a pozneje tem bolj občutijo praznoto svojega srca in hrepene po pravej ljubezni, — a prepozno. To vidimo pri „Kavkazkem ujetniku“, vidimo pa še bolje pri Evgeniu Onjeginu.

In o tem velikem proizvodu Puškinovega veleuma naj mi bode dovoljeno proti koncu spregovoriti.

„Evgen Onjegin“ je obširen roman v verzih,

— (Ljubljanskim županom) izvoljen je gospod **Peter Grasselli** s 15 proti 11 glasom, 2 bila sta prazna. Podžupan je g. Fortuna. Več prihodnjič.

— (Za enakopravnost slovenskega jezika in deželno nadsodnijo v Ljubljani) so v seji 25. aprila državnega zbora izročile prošnje: okrajni zastop gornjegradski, trgi Gornjigrad, Rečice, Lonč in Mozirje, občine Bočna, Lonč, Žolegva, Kokarje in mozirska okolica po poslanci dr. Vošnjaku, občine Trebeljno, Studenec, Vrbljane, Tomišelj, Loka, Borovnica in Češnjica po g. Klunu, občine Boračeva, Drstalje, Desniška, Doliče, Kapele, Ločič, Očeslavci, Radenci, Rihterovci, Hrastje in Malta, Jiršovska, Murski vrh, Šratovska, Trnovski vrh in Vinterovska po poslanci g. Hermanu, Sv. Jurij na Ščavnici, Slabotinska, Galušak, Kozlavska, Stanetinska, Bolehnečka, Krabonoška, Kraloska in Tebegonžiška na Štajerskem po g. baronu Gödel Lannoyu.

— (G. dr. Pitamic) odprl bode v maji v Radovljici svojo advokatorsko pisarno.

— (Z Gorenjskega) se nam piše: Predzadnje „Novice“ prinesle so prošnjo do c. kr. deželne vlade zaradi razdelitve gozdnih dreves iz državne drevesnice. Mi se strinjamo popolnoma s to prošnjo ter vam naznanjamo, da naši kmetje, ki so za drevesa prosili, niso dobili ničesa, dobili jih pa je znani nemčur „Mallner“ na Bledu za svoj „park“. Torej kmetje za pogozdenje ne dobijo ničesa; vprašamo le c. kr. gozdno nadzorstvo v Ljubljani, če imajo c. kr. drevesnice namen, da se vrtni nemčurjev na državne stroške olupšujejo!

— („Ljubljanskega Zvona“ št. 5) prišla je noč na svetlo ter se bode jutri razposlala naročnikom. Vsebina jej je ta: 1. Fr. Zbašnik: Trioletti. — 2. —b—: Zapuščen. Pesen. — 3. Dr. Fr. Detela: Malo življenje. Povest. (Dalje.) — 4. Dr. H. Dolenc: Izza mladih let. III. — 5. Dr. Fr. Simončič: Najdražja kupica vode na svetu. — 7. Dr. I. Tavčar: Mej gorami III. — 7. Simon Rutar: Jedinstvo slovenskih dežel od VII. do XIII. stoletja. (Dalje.) — 8. S. Bric: Brez hiše. Pesen. — 9. Gorázd: Večna luč. Pesen. — 10. Janko Kersnik: Luterski ljudje. Povest. IV. — 11. J. Jesenko: Zemeljski potresi. XXVI. — 12. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. (Dalje.) — 13. I. Šubic: Dva kranjska prirodoopisca. — 14. A. Bezenšek: Šolstvo in prosvetni zavodi v kneževini Bolgarske. (Dalje.) — 15. Fr. Levac: Zlata knjiga. I. — 16. Slovenski glasnik. Vse gg. naročnike, ki ponavljajo svojo naročnino ali reklamujejo svoj list, prosim upravištvu „Ljubljanskega Zvona“, da bi svojim naročilom vselej dostavili tudi številko svoje adrese.

— („Slovenskega Pravnika“) št. 4. prinaša naslednjo vsebino: Dr. K.: O veljavnosti pogodbe, s katero se je zaradi razžaljenja časti za-

toženi zavezal plačati za uboge gotov znesek, ako odstopi tožnik od svoje kazenske tožbe. — Pravda za bleško jezero. III. — F. H.: Ako se v sumarično obravnavane pravdi propalemu toženemu z razsodbo ne dostavi ob enem prepis zapisnika o izpovedbi prič v smislu §. 41. sumaričnega postopanja, in je toženi prosil za ta prepis, predno je obrok za apelacijo potekel, se računi apelacijski obrok še le od tistega dne, ko se je toženemu dostavil prepis zapisnika o zaslišanju prič. — O novem zakonu glede dedinskega nasledovanja pri kmetijah. — Slovenščina pred sodnijami. — Za eksekucije ne velja zapoved §. 4. obč. sodn. reda. — J. U. dr. M. Pacák: Če je sodnik na podlagi §. 1152. občn. drž. zakona iztoženi zaslužek znižal, se vsled tega tožnik za deloma propadlo stranko smatrati sme. — M. Brencè: Slovensko pismo iz leta 1700. — O pravnej terminologiji. A. — Raznosti.

— (Nov žepni česko-nemški slovar) sestavlja je po Jungmannu, Šumavskem in drugih s sodelovanjem najboljših českich književnikov Josef Rank, a izdala ga je c. kr. dvorna knjigotiskarna A. Haase-ja v Pragi pred kratkim v četrtej izdavi. Ta slovar obseza 1064 strani in hrani v sebi tako ogromno veliko blaga, da bode zadostoval najskrajnejšim zahtevam in ga moremo vsacemu, kdor se hoče seznaniti s českim jezikom, prav toplo priporočati. Mi smo ta slovar pri nekej prestavi rabili in zagotavljam, da nam je izvrstno služil. Jako praktičen je pridejani kratki pregled česke slovnice in českega pravopisa, po katerem se vsakdo lahko v kratkem seznani z vsemi posebnostmi in glavnimi pravili češčine. Da je ta slovar občinstvu po godu, temu je najboljši dokaz četrta izdava. Tisk papir in vnanja oblika je prav lična. Sicer pa opozarjamo na dotični inserat v denšnjem tem listu.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 29. aprila. Waser je ministerjalno odločbo uže okrajnim sodnijam naznanil, da se po njej ravnajo. Nadsodnija je v gremijalni seji sklenila v zmislu odločbe vse slovenske vloge sprejemati in jih reševati, tudi se nad slovenskimi zapisniki ne več spodtikati.

Državna tiskarna povabila je z okrožnico okrajne sodnije, naj si naroče slovenske tiskovine. Nekatere okrajne sodnije so si jih uže naročile.

Dunaj 29. aprila. G. Ogradi imenovan je kanonikom za Maribor.

Dunaj 29. aprila. Pri procesu o požaru gledališča na Ringu zaslišali so se igralci in se ugodno izrekli o ravnateljki Jaunerji. Nöttel zanikava, da bi bil moral drugo predstavo voditi. Mexner pravi, da je Jaunerja videl pri ognjeavtomatu. Jauner ugovarja temu. Sodni dvor je odbil predlog, naj bi se policijski predsednik Marx povabil pred sodnijo.

London 29. aprila. Spencer je sprejel mesto irskega podkralja, a obdrži sedež v kabinetu. Iz Dublina se čuje, da bode Spencer najprej sumnjive izpustil iz zapor. Kabinet se denes posvetuje o oprostnji Parnella in drugih iz ječe.

Narodno-gospodarske stvari.

O povežnji sadnega in družega drevja.

(Pisal R. Dolenc.)

Večkrat uže mi je bila prilika dana po krajih hoditi, v katerih sem na kako sadno drevesnico natelet. Ali je bila vlast kakega privatnega posestnika, ali je bila cesarska, ali pa srenjska, to je, ljudski šoli priklopljena. Iz kakih drevesnic oddaje se sadno drevje, kakor iz cesarskih, brezplačno, ali pa tudi kakor iz privatnih in onih ljudskih šol po prilično kaj nizkej ceni. Nekatere take drevesnice obstoje uže prilično dosti let, toliko namreč, da bi se v njenih sosedščinah uže lahko kaj dosti lepih, mladih, uže precej odrastelih sadnih dreves nahajalo. In vender temu nij tako, kajti začudenjem sem moral skoro povsod opazovati, da je bilo število mladih sadnih dreves skoro neznatno, osobito preko cest in potov, po polji in pašnikih. V vrtih je temu nekoliko drugače, boljši, dasiravno ne dosti.

Ker mi nij navada, po svetu hoditi ter na desnej in levi strani ležeče ali stoječe kmetijske predmete neopazovane puščati, premišljeval sem uže tudi to neljubo prikazen večkrat, ter se vprašal — od kod utegne to prihajati? — In vselej prišel sem do sledečih sklepov: 1. iz obstoječih drevesnic oddaje se sadno drevje skoro izključljivo veliko prezgodaj, namreč ne kakor uže dovršeno visoko drevje s 160 do 200 centimetri visocimi debli; ampak kakor jedno — ali k večjemu dvaletna požlahtnitev brez vsega debela. Taka drevesa pridejo kakor šibe, ktere po presaditvi skozi do vrha ozelene na stalno mesto, in ako nij poslednje popolnoma zavarovano pred živino — kar je večji del le v vrtih, pa še v teh na kmetih ne vedno, le slučajno; postanejo prav v kratkem času žrtev kakej mimogredočej ali okolo se pasočej govedu*). V zimskem času je pa tudi zajec takim drevesom kaj škodljiv, ker jih lahko do vrha ogloda, lubada oprosti. V jednom kakor drugem slučaju je ob drevo, in ako se kmetovalca vpraša zakaj sadnega drevja ne sadi, zavrne: i saj sem na to in to mesto uže tri dreveca zaporedoma usadil, pa kaj pomaga, ako naprej ne pride; 2. v najožji zvezi s prvim sklepom je drugi, namreč ta, da se drevesa, kadar se na stalno mesto usade, pusti čisto neograjeno, tako da je ljudem, govedom in zajcem škodljivi prihod popolnom prost. Vsako drevce naj bi se, kakor hitro se ga na stalno mesto usadi, popolnem dobro ogradilo. Tako bi bilo pravilno ravnano. Toda kaj bi vse v kmetijstvu pravilno ne bilo? Kmetovalec sam ve dostikrat prav dobro, kaj je pravilno, kaj ne, pa nujnost, pomanjkanje delavcev, osobito pa novcev itd. je večkrat povod le površnej izpeljavi dela, ali pa še celo popolne opustitve. In posebno kar se sadjereje tiče, niso še slovenski kmetovalci o njenej koristi in potrebi povsod tako prepričani, ali boljši rečeno, tako s pravim prepričanjem presuneni, kakor bi moralo biti. Sadjereja smatra se še vedno pri nas dosti prepogostokrat, za čisto pristransko vejo kmetijstva, da, za igračo; ali k večjemu za posel duhovnom in učiteljem primeren. Žalostno, pa resnično je tako! Od tod pride ravno, da sadjereja v dostih krajih tako po polzevo napreduje, ker se za peto kolo pri gospodarstvu smatra in da se še tisto bore malo, kar se za njo stori, kaj površno izpelje. In ravno zaradi tega trdim jaz in bodem vedno trdil, da se mora kmetovalcu, in osobito najpriprostejšemu, to je navadnemu kmetu, ako se hoče da v sadjereji napre-

*) Doživel sem uže, se ve da redek slučaj, da je krava kar celo drevesnico nekega gospoda ljudskega učitelja požrla; dasiravno je ravno ta gospod še takrat, to je pred par leti, pri kaj odličnej in merodajnej osebi za velikega sadjereja pred Bogom in svetom veljal; kajti pozvan je bil mojo sodbo o nekej sadjerejskej zadevi (Kozina na Ravnah) presojevati. No, gospodje v Št. Petru na Notranjskem, ga poznate!

razdeljen na osem poglavij; in baš ta roman je slavo Puškinovo raznesel po vsem izobraženem svetu, kajti bil je v kratkem času preložen na mnogo jezikov. Ta roman je najpopolnejši životopis Puškinov, kajti v njem nam pripoveduje vse dogodke od svoje mladosti do onega časa, ko je nad ljubeznijo obupal, a zato sklenil se oženiti. Pa tudi v junakih tega romana v Evgenu Oneginu in Vladimiru Lenskem predočil nam je različnost svojega temperamenta.

Evgen Onegin je mož v tridesetih letih, ki je burno živel in užival vse, kar mu je mladost v tako obilnej meri ponujala. Zato pa je odmrlo njegovo srce in vse ono, kar je njegovemu prijatelju Vladimiru Lenskemu, ki se je ravnokar vrnil z nemškega vseučilišča, povzdigovalo srce; poezija, navdušenje za vse dobro, ljubezen, vse to nij ganilo zamrznjenega njegovega srca in bilo mu je le v posmeh. Stroju jednako živel je na svojem podedovanem posestvu v notranjem Rusije, vstajal je, hodil se sprehajal s prazno dušo in pustim srcem, jedel, igral in hodil spat. To se je ponavljalo v vednej jednoličnosti od dne do dne.

Vladimir Lenski pa je bil mož blazega srca,

katera je gorelo za vse dobro, srca, v katerem je klila krasna cvetica poezije in katero je s tako mnogimi upi zrlo v prihodnost. Ljubil je mlado, najivno, dobrasrčno devico, Olgo Larinovo, katera ga je osrečila z vso iskrenostjo prave ljubezni in določil je uže dan, ko ima Himen njiju srci združiti v večno zvezo. Obiskoval je večkrat Onjegina, kateremu je vender ostalo v srci še ozirnosti, da se vsaj iz njegove ljubezni nij norčeval tako, ko iz njegove poezije in jedenkrat povabil ga je k Larinovic.

Tam ga je spoznala Olgina starejša sestra Tatjana, nežnočutna deklica vitke rasti in imponujoče vnanjosti, katere srce se je vsled čitanja francoskih vitezkich romanov napilo poezije in fantastičnosti ter tako prezgodaj zamrlo onej sreči, katero življenje ponuja mladim deklicam v njihovej neakrbnosti. Tatjana je ljubila, a vedela nij, koga ljubi, ko je pa v prvič zagledala Onjegina, dejal jej je notranji glas: „on je!“ Od tedaj pa je živel le zanj; mislila le nanj noč in dan in v srce jo je bolelo, ko ga je videla tako hladnega. — In nij rnogla drugače, da mu je pisala ter mu razodela vse, kar je trpelo njeno dobro srce.

(Konec prih.)

duje, da sadno drevje z veseljem in resničnim gospodarskim uspehom sadi — precej uže odrasteno na vsak način visokodebelno drevje uročevati, kajti drugače se vedno le sadi, pa nikdar nič ne priredi. Zato ostane tudi resnica, da je zaman ves trud, ves denar, katerega se na primer v c. kr. sejalnica — kakeršna je v Ljubljani, Gorici itd. — za pridobitev sadnih divjakov, katere se dve, ali še celo le jednoletne mezi kinetovalce razdeli — in naj bode tudi brezplačno — čisto zavržen. Da, meni je iz skušnje znano, da je kmet cele šope takih drevcev kar naravnost proč vrge, češ, „a kaj bodem to sadil, saj iz tega ne bode tako nikdar nič“. Da pa čisto priprosti kmet bolj odrasteno, to je dogojeno visoko debelnato drevje prav rad in z uspehom sadi, o tem imam tudi prejasno skušnjo.

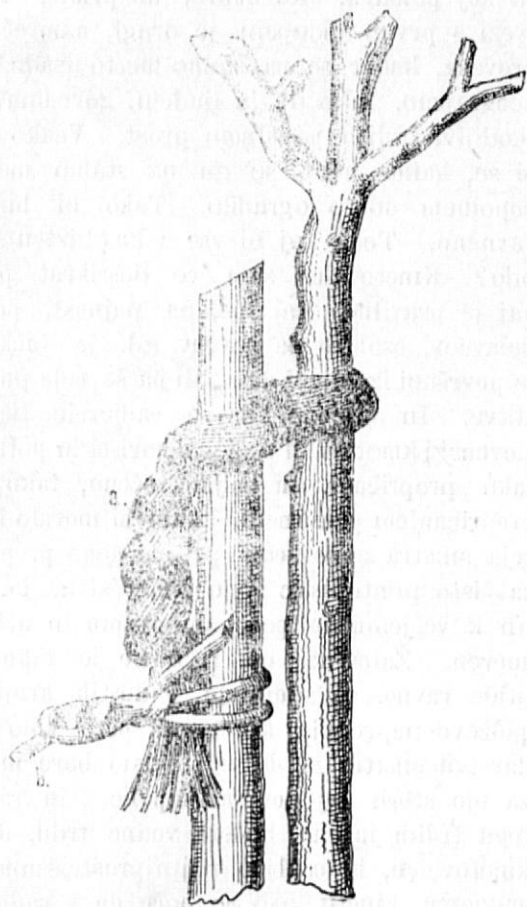
3. Tretji sklep, do katerega sem po preišljevanji v govoru stoječega predmeta dospel, je ta, da se mlado sadno ali pa tudi drugo drevje po presaditvi na stalno mesto ali čisto nič ali pa kaj slabo nepravilno poveže.

Če nij pravilne poveznje, ali pa je slabo izvršena, tedaj se pripeti, da celo prav lepo, visoko debelnato zasajeno drevje, v malo letih pogine, namestu da bi plod donášalo. To velja osobito za kraje, kjer močan veter — burja — vlada, ali kjer pada veliko snega ali pa tudi preko cest, potov javnih trgov itd. zasajeno drevje.

Nepovezano drevo polomi veter, ali ga pa vsaj objuži, tako da si v kamenitem svetu vso ljubad odrgne, vsled tega dosti trpi, še celo lahko pogine. Okolo nepovezanega drevja napravijo se posebno na jesen, kadar ob jednom dežuje in burja brije, večje ali manjše lijkú — (trijterju) — podobne luknje, v katerih se v ilnatem svetu voda nabira. Ta voda vsed poznejšega mraza zmrzne, na spomlad je ob drev. Z nepovezanega drevesa otrese veter sadje veliko bolj kakor s povezanega.

Nepravilno povezano drevje odrgne si ljubad debela, ali pa še celo veje lahko tako močno, da vsled tega pogine. Dostikrat se nijsem mogel prečuditi, kako nepravilno, da kar brezumno se drevje povezuje, osobito v Vipavski dolini, gnezdu burje. Ker je po vsem tem pravilna poveznja sadnega in drugega visoko debelnatega drevja za dobro uspevanje tako eminentne važnosti, dovoljeno naj mi bode dva načina kaj praktične poveznje objaviti.

Prvi način podoba 1. udobil sem še le v prošlem letu pred oči in to na Razdrtem pri kaj

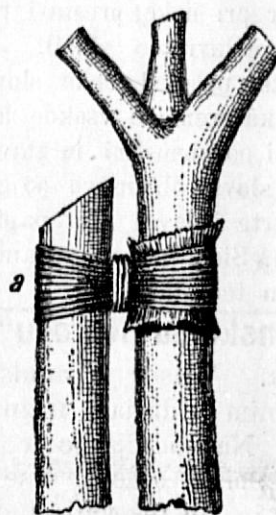


marljivem sadjerejci, p. t. čitateljem „Slov. Naroda“ dobro poznatem gospodu Hinku Kavčiču. Ta način ima to prednost, da je kaj hitro izvršljiv. Uren človek zamore gotovo, ako so koli postavljeni, več sto debel v jednom dnevu povezati. Prav velike trdnosti — to je za dolgo časa trajen — ta način nij, on je le za več mesecev, recimo za pol,

k večjemu do jednega leta veljaven. Vsled tega priporočeval bi ga jaz za bolj provizorično poveznjo, sicer je pa vedno veliko boljši, mimo vseh navadnih, po deželi rabljenih.

Kakor podoba 1. prav jasno kaže, obstoji ta način poveznje v tem, da se zraven debelca pa tikoma zadosti močen kol v zemljo zabije. Kol zabiti se mora vedno v dno jame, prej ko se drevce v njo usadi, torej v trdi svet; zabiti se ga more pa tudi na tisto stran, od katere vladajoči veter — burja — brije, tako da veter drevce od kota proč nagniti skuša, ne pa proti kolu, kajti v poslednjem slučaju bilo bi kaj lahko mogoče, da bi se debelce ob kol drgnilo ter se tako poškodovalo. Kol ne sme nikdar daljši biti, kakor je deblo drevesa visoko, to je, ne sme nikdar segati v krono drevesa, sicer oškoduje veje. K tako zabitemu kolu priveže se deblo drevca prosto s tem, da se okolo debela in kola v zadostnej visokosti, to je blizu pod krono dobro vsukano trdno in precej dolgo slamnato povezen — (poreselj, povež) a kar le mogoče trdno jedenkrat ovrže, potem večkrat v kito zasuče, ter konečno z jedno beko ali vrbo b trdno h kolu zveže. Ako se hoče, ponovi se nekoliko nižje vez še jedenkrat.

Veliko trdnjša, dlje časa, tudi do dve leti trajna poveznja je pa ona podoba 2. Kol zabije se ravno tako kakor pri prvem načinu, namestu proste



slamnate prevesi se pa vzame nekoliko mahu ali slame, in pa močen, dolg, dveleten srobrot — (sorobota, clematis vitalba) a. Deblo se obda na pravem mestu z mahom ali slamo, čez katero se s srobrotom v podobi številke 8 debelce h kolu pritrdi. Srobrot oviti se mora dostikrat, vsaj 8 — 10krat okolo debelca in pa tako trdno in gosto, kar le mogoče. Da vez nikakor odjenjati ne more, ovije se konec srobrota, mezi deblom in kolom večkrat okolo samega sebe, in preveže se konečno na tem mestu še prav trdno z beko ali vrbo. Ta poveznja imenuje se v podobi proste osmice. Ona je primeroma hitro izpeljiva, čedna za oči in, kar je poglavitna reč, kaj trdna. Najhujša burja je ne more zrahljati, in ako je prav marljivo izvršena, traje dve leti in še čez, sploh tako dolgo, dokler srobrot ne pretrohni. Razen v podobi proste osmice povezuje se lahko drevje tudi v podobi dvojne osmice. V ta namen treba je dveh kolov,

jednega na strani vladajočega vetra, drugega pa na nasprotni. Srobrot ovija se pri tej poveznji ob obadva kola in ob debelo h krat. Druge prednosti ta poveznja nijma kakor to, da je deblo pred poškodovanjem po živini, vozéh bolj zavarovano. Glede trdnosti zadostuje vedno veznja v podobi proste osmice, in želeti je le, da bi se bolj hitro ko mogoče po deželi razširila.

Najboljši čas za sadno in drugo drevje povezovati je gotovo jesenski, pred zimo.

Dunajska borza

dné 29. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih . . .	76 gld. 80	kr.
Enotni državni dolg v srebru . . .	77	50
Zlata renta . . .	94	25
1860 državno pesojilo . . .	131	—
Akcije narodne banke . . .	826	—
Kreditne akcije . . .	347	20
London . . .	120	05

Ementalski sir,
Predarelski sir,
Savinjski sir,
Mesečnojezerski sir,
Rogatska kisela voda

Karpatski sir
(Primsen),
Olomuški kvargeljni,
Štajerska namizna vina,

(nova napolnitev),

vse v izvrstnej kvaliteti priporoča po najnižjih cenah prodajalnica (282—1)

G. T. R. E. O.,

v Ljubljani, na Prešernovem trgu št. 1.

Komi,

moške starosti 30—40 let, neoženjen, dobro izurjen in s potrebnimi lastnostmi za vodstvo večje prodajalnice z mešaním blagom večjega kraja na Notranjskem se sprejme pod dobrimi pogoji. Ponudbe sprejema iz prijaznosti J. W. Stedry, v Ljubljani. (278—1)

Oznanilo.

Usojam si naznanjati, da sem

fotografični atelier

gospe vdove Krachove v Gledališki ulici št. 6 v najem vzel.

Po mnogoletnih izkušnjah, kajti delal sem v velikih delalnicah, pridobil sem si veliko spretnost, o čemer se lahko vsakdo prepriča.

Slavno občinstvo torej vabim, naj me obilo počasti s svojimi naročili; obetajoč najboljšo postrežbo in najlepše izdelovanje, omenjam še, da izdelujem fotografije v vsakej velikosti, najmanjše kakor tudi v popolnej velikosti.

Spoštovanjem

Matija Mohr,

fotograf.

(266—1)

Naznanilo

za nakupovalce šivalnih strojev.

Poleg raznih drugih rečij se bode vsled novega carinskega tarifa tudi šivalni stroj nečuvno podražil in sicer od 2 gld. 70 kr. na 20 gld. v zlatu.

Kdor torej 5 let jamčen originalen šivalni stroj, ki se za vso Kranjsko Jedino le pri udano podpisanim dobi, še po zdanjej, izredno malej fabriškej ceni želi, naj si ga naroči še pred nastopom nove carine.

Ponarejeni šivalni stroji, kakor znano, ne zadosté zaradi slabe konstrukcije zahtevam, se morajo torej tudi vedno popravljati in ti ponarejeni stroji se drugodí tako drago prodajejo, kot se pri meni pravi ameríkanski stroji dobé.

Spoštovanjem

FRAN DETTER,

Ljubljana, Mestni trg št. 168.

Stroji popravljajo se ceno in hitro in se sprejemajo tudi v snaženje.

Velika zaloga

svile, cvirna, volne, iglic za stroje, olje za stroje, aparati itd. itd. tudi po čudovito nizkej ceni.

Stalna velika zaloga

pred ognjem in udorom varnih blagajnic

F. WERTHEIM-a & C.

(280—1)

Vznemirljiva bolezen.

Bolezen začne se z malimi nepravilnostmi želodca; vender če se zanemari, poprime celo telo, kakor tudi ledvice, jetra, sploh ves prebavilni sistem, napravi bedno življenje, in le smrt more rešiti tega zla. Bolezni večkrat ne razumi pacient sam. Če pa se vpraša, potem bode mogel sklepati, kje in kaka je njega bolečina. Vprašanje: Ali imam kake bolečine, ali me tišči težavno dihanje po jedi? Ali imam težko čustvo, spremljano z omotico? Ali so oči rumene? Ali nij tudi debela slina na jeziku in na zobeh pri vzbujanju, spremljana s slabim okusom v ustih? Ali imam bolečine na straneh ali v hrbtu? Ali nij napolnjena desna stran, kakor bi se hotela jetra povečati? Ali nij trudnost in omotica, ki me prijemajo, če se ravno postavim? Ali so odpadki ledvic malo ali močno barvani, vidljivi v posodi stoječi? Je-li po jedi prebavljanje zvezano z napetjem trebuha? Dela vetrove, kakor tudi puhanje? Ali ne bije tudi večkrat močno srce? Ti razni znaki ne pokažejo se na jedenkrat, a posamični mučijo bolnika nekaj časa in so predslu zelo nevarne bolezni. Če bi se bolezen delj časa zanemarila, prouzroči suh kašelj, spremljan s slabostjo. Po preteku nekaj časa prouzroči suho polt z umazano rjavno barvo; roke in noge imajo vedno mrzel pot; kakor ledvice in jetra počasi bolehalo, pridružijo se tudi revmatične bolečine in navadno ravnanje s to boleznijo je popolnem brezuspešno. Zelo znamenito je, da se bolezen hitro in natanko zdravi, takoj v začetku, kar se more doseči z lekomi, kateri se more kot pravo sredstvo smatrati, da se vsa bolezen odpravi, da se vrne apetit in se prebavilni organi spravijo zopet v pravi položaj. — Bolezen se imenuje: „Rolehanje na jetrih“, in pravo in najboljšo sredstvo je „izleček Shäker“. To zdravilo zadene začetek bolezni in jo prežene popolnem skozi ves sistem. Osobe, ki bolehalo v sled zaprtja, potrebujejo „Seiglove čistilne kuglice“ v zvezi z „izlečkom Shäker“. Seiglove čistilne kuglice ozdravijo zaprtje, odpravijo vročico in premraženje, odproste glavobola in uduše bolezen na žolci. One so najgotovnejše, najprijetnejše in ob enem najpopolnejše kuglice, ki so se do zdaj izdelale. Kdor jih je jedenkrat poskusil, gotovo jih bode rabil še na dalje. One vplivajo polagoma, ne da bi prouzročevale bolečine in bi se morale v slučajih, ko čreva ne delujejo prosto in lahko, vkup z izlečkom rabiti. — Cena 1 steklenici izlečka Shäker gld. 1.25; 1 škatlica „Seiglovih čistilnih kuglic“ 50 kr. Lastnik A. J. White v Londonu, Newyork, Frankobrod na M.

Glavna zaloga v Avstriji: Dr. Ehrmannova lekarna „pri sv. Brigiti“, II., Brigittaplatz, Dunaj.

Zaloga v Ljubljani: Jul. pl. Trnkoczy.

V lekarnah: V Gorici: D. Christofletti; v Celovci: P. Birnbacher, Jos. Nussbaumer; v Novem mestu: Dom. Rizzoli; v Trstu: Farmacia al Camelo 25 Corso, Farmacia Piasso Grande; v Beljaku: Kumpfovi dediči; dalje v lekarnah: v Luki, Frizah, sv. Mohorji, Idriji, Metliki, Radovljici, Kamniku, Trbižu, Vipavi in Zadru in v vseh lekarnah družih mest Avstro-Ogrske. (253—2)

NAJBOLJŠI
PAPIR ZA CIGARETE
JE
LE HOUBLON
Francosk fabrikat.
PRED PONAREJANJEM SE SVARI!!!

Pravi je ta papir za cigarete samo tedaj, če ima vsak list znamko LE HOUBLON in vsak karton nosi varstveno znamko in signaturo.

Cawley & Herry
Propriété du Brevet
CAWLEY & HERRY, al. enige Fabrikanten, PARIS
Soleils Fabricants brevetés des Marques:
PAPIER ANANAS LE DRAPEAU NATIONAL
Couleur Maïs Blanc ou Maïs
Qualité supérieure Aux Armes de chaque Pays

(159—4)

Senzacijska zatožba vsled požara gledališča na Ringu na Dunaji

proti ravnatelju Fr. Jaunerju, odstopivšemu županu dr. pl. Ne-waldu, c. kr. policijskemu svetniku Landsteinerju itd. itd. Stenografično poročilo izide v 5—6 zvezčkah à 30 kr. Naročnike sprejema iz razpošilja natanko po izidu (260—2)

Marijina kopel

poleg Prul odprla se bode letos kakor vsako leto dné 1. maja. K obilej udeležitvi vabi uljudno Josipina Ziakowski. (268—2)

ADOLF EBERL,

fabrikant oljnatih barv, laka in firneža.

Prodaja na debelo in drobno.

ZALOGA: (270—1)

V Ljubljani, na Marijinem trgu, poleg Franciškanskega mostu.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva zelo oživljajoče in napravi zobe blesteče bele, à 30 kr.

! Najnovejše spričalo. !

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim uspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem Anton Slama, župnik. (162—13)

Vsa navedena sredstva ima vedno frišna v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“,

v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Dr. Katsch-ova zdravstvena kava

po receptu

dr. Ferdinanda Katscha v Stuttgartu,

izdelujejo le jedino pravo

Henrik Franck sinovi v Ludvigsburgu.

Popolno nadomestilo

za pravo kavo v zrnih!

se priporoča z mlekom uživana kot vkusen, močen

ljudski živež;

kava, ki ne vznemirja živcev, nasprotno pak je zelo zdrava, krepljena in lahko prebavljiva; dvojno se priporoča za osebe, ki imajo slab želodec, kakor tudi zaradi zelo dobrega duha po kavi in nizke cene, tudi ker je — brez dodatka prave kave uže pripravljena za kuho.

Dobi se v vseh prodajalnicah s specerijami in v lekarnah po deželi in v mestu. (197—5)

Poslopje,

zelo lepo in primerno opravljeno za prodajalnice mešanega blaga, vina in drugih produktov, v zelo živahnem trgu v Spodnji Štajerski se takoj cenó dá v najem. — Pismena vprašanja naj se pošiljajo upravnistvu „Slovenskega Naroda“ pod naslovom: Ugodua kupčija. (254—2)

FRAN ZELEDNIKAR,

krojač v Ljubljani,

se zahvaljuje svojim p. n. naročnikom za do zdaj mu izkazano obilo zaupanje ter se priporoča tudi še v prihodnje za izdelovanje oblek po najnovejših pariških jurnalih. — Za p. n. naročnike ima tudi razno blago po najnovejših vzgledih na razpolaganje. (175—6)

Lepe in po ceni

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506—32)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Do Amerike.

Poštni parobrodovi vozijo se iz Bremena do Novega Yorka, Baltimore itd. štirikrat na mesec; vožnja ta je, kakor dokazano, najhitrejša, postrežba potujočih najboljša in cena nizka. Natančna pojasnila daje radovoljno in brzo

R. Ranzinger,

glavni poslovitelj v Ljubljani.

(228—4)

V. LOBENWEIN

fotografični atelier
v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan. (63—14)

Karlovi Vari.

P. t. gg. členom banke „Slavijske“.

V hiši banke „SLAVIJSKE“ št. 481. v Karlovih Varih (v „Panoramastras“ in mestnem parku), blizu svetovno znanim vrelecem in kopeljim, dali smo za člane in zastopnike bankine napraviti lepe gostilnične sobe, ki se oddajajo prav po ceni.

Te sobe oddajo se, kolikor je to mogoče, tudi nečlenom. Natančna sporočila o cenah sob z vsem pripadajočim (postrežbo, perilom itd.), o kopeliščnih taksah in vsem ostalem, poda na zahtevo

glavno ravnateljstvo

„SLAVIJSKE“

(276)

vzajemno zavarovalne banke v Pragi.

Naznanilo.

P. n. gospem naznanja podpisani, da je odprl

štacuno z blagom za gospe

ter jim nudi priložnost, dobro blago po prav nizkej ceni kupiti, ker ga po znižanej ceni prodaja in sicer:

plašče za dež	po gld. 4-80 do 16 gld.,	poprej po gld. 8 do 24 gld.,
gospejne jopiče	2-80 „ 10 „ „ 5-50 „ 18 „	
vsakovrstne mantlete	7- „ 45 „ „ 10- „ 60 „	

Dalje ima veliko zalogo

španskih zobcev (špic)

črnih, belih in crēm; modercev itd., veliko zalogo vsakovrstne priprave za obleko za gospe in gospe; fino trakovje in franže iid. itd. po najnižjih cenah.

P. n. gospem in gospodom se v obilen obisk najuljudneje priporoča

Večeslav Bilek,

v Ljubljani, Mestni trg št. 9.

(279—1)

Rogatska kislá voda

na Štajerskem,

jedno uro od južno-železnične postaje Poličane z direktno zvezo na vse osobne in brzovlake s pošto ali najetim vozom.

Izkušena ogljeno-kislá glauberova slana voda, izvrstna pijača za ohlajenje in zdravje, zoper slabo prebavljanje, katar v želodeci in čevih, zaprtje, zoper bolezní na jetrih, vranici, žolci in mehurji, preobilo rejenje, slabo kri, zlato žilo, bledico itd.

Saisona od maja do oktobra.

Ogljeno-kisle kopeli, kopel v mrzlej vodi, klinična tehtnica, lepo in ceno večidel kurljivo stanovanje (maja in septembra najceneje) — velika dvorana — dobre gostilne — lepe obedne dvorane — kavarna — bralne sobe — terasa — sprehajališče — orkester — bali — koncerti — tombola — stalen poštni in telegrafni bureau. (271—1)

Naročbe glede stanovanja in rudninske vode sprejema:

Vodstvo deželne zdravilnice v Rogatci (Štajersko).

Tu se dobivajo ceniki, programi in kopeliščne brošure zastoj.

Prevzetje kupčije.

Usojam si najuljudneje naznanjati, da sem novo opravljeno

RESTAVRACIJO

v hiši n. št. 66 v Spodnji Šiški

(prej HAFNER)

z vrtom, salonom in pokritim kegljiščem vred prevzel in **dné 27. aprila t. l. odprl.** Slavno občinstvo se torej najprijazneje k obilemu obiskovanju teh priljubljenih prostorov vabi. Skrbel bodem z vso močjo z **dobrimi jedmi in pijacami**, osobito pa s **Koslerjevim carskim pivom** (1/2 litra 10 kr.) in z **dobrimi dolenskim vini**, kakor tudi s cenó in pazljivo postrežbo splošno zadovoljnost svojih častitih p. n. gostov si pridobiti.

Spoštovanjem

Alozij Zimmermann,
restavratér.

(277)

Ravnokar izšel je in se dobi v vseh knjigarnah:

Nov žepni slovar českega in nemškega jezika

po Jungmannu, Šumavskem in drugih,
priredil **J. Rank.**

I. Česko-nemški del.

Četrta pomnožena in popravljena izdava. Z dodatkom:

Kratek pregled česke slovnice in pravopisja

16. mehko vezan 4 gld. = 8 mark.

Ta priljubljeni slovar izhaja popolnem novo predelan, pomnožen s številom besedij in izrazov, ki so se v slednjem času razširili v nemški in česki literaturi. Kot dodatek pridejal se je tej izdavi kratek tabelaričen pregled česke slovnice in pravopisja, kateri bode v vsakem oziru ugajal. Sploh se je pri izdelavanju besednjaka vse storilo, da bi se predložilo popolnem dovršeno in dobro delo.

Prej izšel je istega dela

II. Nemško-česki del.

3. izdava. 1879. 16. mehko vezan 4 gld. = 8 mark.

Dalje je v tisku in kmalu izide:

Rank,

Mali žepni slovar českega in nemškega jezika.

I. del: Česko-nemšk. II. del: Nemško-česk.

Dodatek je tudi posebej izšel pod naslovom:

Kratek pregled česke slovnice in pravopisja,

priredil **J. Rank.**

(275)

1 pola. 15. broš. 10 kr. = 20 vin.

Založil A. Haase v Pragi.

Bergerjevo medicinično

milo iz smole

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo milo iz smole** ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izogne**, zahteva naj se odločno **Bergerjevo milo iz smole** ter naj se pazi na znano varstveno marko.

Pri **trdovratnih poltnih boleznih** rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj se vedno **samo Bergerjevo milo iz smole in žvepla**, ker so **inozemski** ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot **milejše milo iz smole** za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepreprečno kosmetično milo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

(38—8)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar

G. HELL v OPAVI.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V **Ljubljani** pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. V **Kočevju** J. Braune. V **Krškem** J. Bomeker. V **Idriji** J. Wario. V **Kranji** K. Šavnik. V **Litiji** Jos. Beneš. V **Novem mestu** D. Rizzoli. V **Radovljici** A. Roblek. V **Vipavi** A. Konečný.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

RADENSKA KISELOVODNA KOPEL

(železniška postaja Spielfeld).

Radenska kiselá voda ima največ natron-litijona v sebi izmed vseh kiselih voda v Evropi. Vpliva specifično pri **trganji po udih**, pri **kamenu v žolci**, **mehurji in ledvicah**. Posebna vpliva je pri **kataru**, pri **respiracijskem traktu**, pri **kataru v bronhijah**, **želodci in mehurji**, pri **tuberkulozi**, pri **žganji z jodom**, **hemoroidih**, **škrofeljnih**, **im-potenci in živčnih boleznih**.

Kiselovodne-železne in sladkovodne kopeli.

Vprašanja in naročila na stanovanja in rudninske vode naj se adresirajo na kiselovodni kopelni zavod v Radeni (Radein, v Ljutomerškem okraji), pošta Radgona v Štajerskej. Zaloga Radenskih kiselih voda v vsakej solidnej prodajalnici rudninskih voda. (274)

Gosp. **G. Piccoli**, lekar v Ljubljani!

Prosim Vas uljudno, da mi zopet pošljete 24 steklenic Vaše izvrstne

Franzeve esence.

Slednjo pošiljatev sem uže mej razne bolnike v svojej župniji razdelil in vpliv je bil vedno izvrsten.

V Fianoni, Istra, 22. avgusta 1881.

Spoštovanjem

Anton Vlašič,
župnik-kanonik.

Znamenito!

Prosim uljudno, pošljite mi 30 steklenic Vaše izvrstne

Franzeve esence.

Zahvaliti se imam le Bogu in Vam, da sem se iznebil migréne, katera me je leta in leta nadlegovala.

V Zenku, Hrvatska, 17. sept. 1881.

Spoštovanjem

Angelika Kling,
uradniška vdova.

(598—14)

Naroča naj se pri izdelatelji: **Gabrijel Piccoli**, lekar „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajskej cesti. Naročila se promptno proti povzetju efektuirajo.

Znamenito!

Tu je na mestu: „Čast zaslugam!“ Večkrat sem rabil Vašo odlično

Franzevo esenco,

mnogim bolnikom sem jo nasvetoval in dober uspeh nij izostal.

V Chersanu, Istra, 27. junija 1881.

Spoštovanjem

Anton Lupetina,
župnik-dekan.

Tinctura Rhei Composita ali Franzeva esenca, izdelana po G. Piccoliji, lekarji „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajskej cesti, iz vegetabilnih substancij sestavljena, s katero so si uže mnogi ti-soči k zdravju pripomogli, kakor se razvidi iz pisem, ki dohajajo izdelatelju. Ona ozdravlja želodčne bolezni in na spodnjem telesu, klanje, krča, gastrično mrzlico, zaprtje, hemorojide, rumenico itd., ki je lahko smrtonosna, če se za časa ne kurira.

Cena steklenici 10 kr. a. v.

Obče priznan kot jako izvrstno izdelan

portret

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega

je ravnokar izšel. V originalu naslikal in v oljato barvenem tisku izvrstno izvršila sta ga c. kr. dvorna tiskarna in artistični zavod g. Reiffensteina na Dunaji. Velja pa

Podoba v oljato barvenem tisku 63^{cm} široka, 79^{cm} visoka, nerazpeta gld. 3.

Podoba na platnu razpeta v 10^{cm} širokem baroque okviru gl. 6-50.

Podoba na platnu razpeta v 13^{cm} širokem baroque okviru gl. 8. dalje v velikosti 55—68^{cm}.

Podoba v oljato barvenem tisku z 10^{cm} širokim baroque okvirom gl. 5.80.

Čistega dohodka teh podob namenjena je polovica za „Narodni dom“ in polovica za zidanje cerkve srca Jezusovega.

Z odličnim spoštovanjem

F. Kolman,

(199—7)

zaloga stekla in porcelana v Ljubljani.

Optični institut

E. REXINGER-ja

v Ljubljani.

(225—4)

Specijalitete za one, ki potrebujejo očal.

Velika kompletna zaloga najnovejših in kot praktično priznanih optičnih, fizikalčnih in matematičnih rečij; zelo nizke, stalne cene. Obširne cenilnike na zahtevanje gratis in franko. Vplačevanje na obroke pri zneskih od 5 gld. više brez povišanja cene se blagovoljno dovoli.

Poprave dotičnih stvari se izvršujejo dobro in natanko.

Graverska dela

vsake vrste se oskrbé zelo dobro in cenó.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.